

בש"פ 6249/20 - פלונית נגד פלוני

בבית המשפט העליון
בש"פ 6249/20

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

התובעת בתיק 1177165/8 (בית פלונית
הדין הרבני אזורי נתניה):

נגד

הנתבע בתיק 1177165/8 (בית פלוני
הדין הרבני אזורי נתניה):

הודעה על הטלת קנס

בשם התובעת בתיק 1177165/8

בית הדין הרבני אזורי נתניה): עו"ד משה קייקוב

בשם הנתבע בתיק 1177165/8

בית הדין הרבני אזורי נתניה): עו"ד דן לימור

בשם היועץ המשפטי לשיפוט

הרבני: עו"ד ד"ר רפי רכס

החלטה

1. בית הדין הרבני האזורי בנתניה (להלן: בית הדין) החליט ביום 5.9.2020 להטיל על הנתבע בהליך שבכותרת וכן על בא-כוחה של התובעת, הוצאות בסך 2,000 ש"ח לאוצר המדינה בשל התנהגותם במהלך הדיון שהתקיים ביום

עמוד 1

25.6.2020 (להלן: ההחלטה המקורית). בהחלטה המקורית צוין כי ההוצאות שנפסקו הן "הוצאות משפט" שהוטלו בהתאם לתקנה קיט(1) לתקנות הדין בבתי הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג (להלן: תקנות הדין) והן נפסקו לאחר שבית הדין התרה בנתבע ובבא-כוח התובעת לחדול מהתנהגותם. עוד נפסק כי הנתבע יחוייב בתשלום נוסף לאוצר המדינה, בסך 5,000 ש"ח, בשל יחס בוטה שהפגין כלפי בית הדין וזאת בהתאם לחוק בתי דין דתיים (מניעת הפרעה), התשכ"ה-1965 ולחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 (להלן בהתאמה: חוק מניעת הפרעה וחוק כפיית ציות).

2. בהחלטתי מיום 10.9.2020 הוריתי לצדדים להליך, כמו גם ליועץ המשפטי לשיפוט הרבני (להלן: היועץ), להגיש את התייחסותם לעניין התשלומים בסך 2,000 ש"ח בהם חויבו הנתבע ובא-כוח התובעת. בכלל זה התבקש הצדדים להתייחס לשאלה האם התשלומים האמורים מהווים "הוצאות משפט" כמשמען בתקנות הדין.

3. יוער כי ביום 23.9.2020 בית הדין העביר לעיוני החלטה מתוקנת, שבה צוין כי בהחלטה המקורית נפלה טעות שכן הקנס שהוטל על הנתבע בסך 5,000 ש"ח לא הוטל מכוח תקנות כפיית ציות אלא אך ורק מכוח חוק מניעת הפרעה.

4. בתגובת הנתבע מיום 22.9.2020, נטען כי התשלום בסך 2,000 ש"ח שבו חויב הנתבע הוטל שלא כדין, שכן מבחינה מהותית אין לראות בחיוב זה הוצאות משפט אלא קנס. מסקנה זו נלמדת לשיטתו מהנימוקים ההלכתיים שהובאו בהחלטה המקורית, מהם עולה כי החיוב נועד להביא את בעל הדין לציית להחלטות עתידיות ולא להוות ענישה על אירוע עבר. הנתבע הדגיש כי הוא הביע את התנצלותו הכנה על ההתנהגות שיוחסה לו במהלך הדין והוא עומד על התנצלותו גם בעת הזו. עוד טוען הנתבע כי התנהגותו נבעה בשל הסערה הרגשית שבה היה מצוי בשעת הדין ועל רקע כל אלו הוא סבור כי יש להורות על ביטול ההוצאות והקנס שהטיל עליו בית הדין.

5. בא כוח התובעת אף הוא ציין כי התשלום שבו הוא חויב מהווה קנס ולא הוצאות משפט כמשמען בתקנות הדין ועוד הוא הוסיף כי בפרוטוקול הדין אין כל איזכור לכך שבית הדין החליט לחייבו בהוצאות, על כך הוא גילה בהחלטה שנשלחה אליו מספר ימים לאחר הדין. בנסיבות אלו, מבקש בא-כוח התובעת כי התשלום שהוטל עליו יבוטל.

6. היועץ בתגובתו ציין כי התשלום שהוטל על הנתבע ועל בא-כוח התובעת נפסק כדין. לשיטתו, מדובר בהוצאות משפט כמשמען בתקנות הדין, שכן לפי לשונה של תקנה קיט(1) לתקנות הדין, הוצאות משפט כוללות "אגרות, הוצאות עדים, תרגום, שכר טרחתו של המורשה וכל הוצאה אחרת שתיראה לבית הדין". עוד ציין היועץ, כי תקנה קיט(1) מאפשרת לבית הדין לפסוק הוצאות משפט בגין הארכת דיון שלא לצורך, וזאת בדומה לסמכות הנתונה לבתי המשפט האזרחיים מכוח תקנה 514 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984. לגישת היועץ, התנהלות הנתבע במהלך הדין הביאה להתארכות הדין ולבזבוז משאבי בית הדין והצדיקה את חיובו כאמור. אשר לתשלום שבו חויב בא-כוח התובעת, סבור היועץ כי מדובר ב"הוצאות מעין עונשיות" שהוטלו עליו בשל הפרעתו למהלך התקין של הדין על אף התראות בית הדין. היועץ סבור כי התשלום שהוטל על הנתבע ועל בא-כוח התובעת בסך 2,000 ש"ח הוא סכום סביר בנסיבות העניין, וממילא אין מקום שבית משפט זה יתערב בהן שכן הוצאות הנפסקות מכוח תקנה קיט(1) לתקנות הדין אינן מחייבות בהודעה לנשיאת בית המשפט העליון. אשר לקנס שהושת על הנתבע, בסך 5,000 ש"ח, ציין היועץ כי הקנס מוצדק וסביר בהתחשב בהתנהגותו של הנתבע במהלך הדין ומשכך אין מקום שבית משפט זה יתערב בו.

7. בהתאם להחלטתי מיום 1.10.2020, הגישו הצדדים הודעה מעדכנת באשר להחלטת בית הדין בבקשה נוספת שהגיש הנתבע לביטול החיובים שהושתו עליו ועל בא כוח התובעת(להלן: הבקשה הנוספת). היועץ בתגובתו, התייחס

להחלטת בית הדין מיום 14.10.2020 שבה דחה בית הדין את הבקשה הנוספת, בין היתר, בנימוק כי "התנהגותו של הנתבע בתביעה שבפנינו הדגישה את הסאה גם בעת הדיון וגם בלשון הבלתי ראויה בבקשות הרבות שהוגשו על ידו לבית הדין". עם זאת, צוין כי בית הדין מצא להפחית מההוצאות שהוטלו על בא-כוח התובעת ל-500 ש"ח בכפוף לכך שהתראת בית הדין תעמוד בעינה ואם ישוב בא-כוח התובעת להפריע לניהול התקין של הדיון בית הדין יחייבו בהוצאות משפט ללא התראה נוספת. הנתבע, בהודעת העדכון מטעמו, מפנה לנימוקים שבתגובתו מיום 22.9.2020 ומוסיף כי בעקבות ההליכים המשפטיים בעניינו הוא נקלע למציאות כלכלית קשה וכי בנסיבות אלו, במיוחד כעת לנוכח משבר הקורונה והפגיעה ביכולת העבודה שלו, הוא סבור כי יש להיעתר לבקשתו לביטול החיובים, ולמצער להורות על הפחתתם.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בהחלטות של בית הדין, בפרוטוקול הדיון ובתגובות, מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכותי מכוח סעיף 2(ב) לחוק מניעת הפרעה ולהורות על ביטול החיוב שהוטל על בא-כוח התובעת. עיון בהחלטה המקורית ובהחלטת בית הדין מיום 14.10.2020 כמו גם בתגובת היועץ, מעלה כי חיוב זה הוטל על בא כוח התובעת בנימוק כי זה הפריע למהלך התקין של הדיון. משכך, יש לראות בתשלום שבו חויב בא כוח התובעת משום "קנס" שהוטל מכוח חוק מניעת הפרעה, ולא הוצאות משפט כמשמען בתקנות הדיון (ראו והשוו: בש"פ 5133/13 סיני נ' סופר פוש (מערכות שיווק) בע"מ (24.7.2013)).

אכן, חוק מניעת הפרעה מאפשר לבית הדין להטיל על אדם קנס בשל הפרעה למהלך דיון בבית הדין. קנס שכזה נתון לביקורת שיפוטית של נשיא או נשיאת בית המשפט העליון (סעיף 2(ב) לחוק מניעת הפרעה). כפי שנפסק לא אחת, תנאי להטלת קנס על הפרעה כאמור הוא מתן התראה מפורשת לצד המפריע בנוגע לאפשרות הטלת סנקציה, והתראה זו עליה למצוא ביטוי מפורש בפרוטוקול. יתרה מכך, על בית הדין לציין בפרוטוקול, בצורה מפורטת ומדויקת ככל הניתן, את מהותה של ההפרעה אשר נעשתה בפניו (ראו מני רבים: בש"פ 2022/98 רידר נ' הרב אוחיון (29.3.1998); בש"פ 4263/16 פלוני נ' פלונית (30.5.2016); בש"פ 10071/06 פלוני נ' פלוני, פסקאות 4-5 (7.12.2006); בש"פ 8517/18 פלונית נ' פלוני, פסקה 4 (24.12.2018)).

עיון בפרוטוקול הדיון מעלה כי בית הדין ציין אמנם כי "מי שידבר שלא ברשות, בין מעורכי הדין ובין מהצדדים, ביה"ד ללא התראה נוספת יוציא הוצאות משפט אישיות בסכום של 2,000 ש"ח" (שורות 138-139 לפרוטוקול). אלא שהתראה זו ניתנה בתגובה לדבריו של הנתבע, ומשכך לא מצאתי כי יש בה משום התראה מפורשת כלפי בא-כוח התובעת בשל התנהגות פסולה מצדו. היועץ הפנה בתגובתו להמשך פרוטוקול הדיון (שורות 382-383) שם צוין כי: "ב"כ האשה מדבר; ביה"ד (לב"כ האשה): אתה גם רוצה הוצאות?". גם אמירה זו אינה עולה כדי התראה מפורשת והיא אינה מבטאת במידת הפירוט הנדרשת את מהות ההפרעה שבגינה סבר בית הדין כי ראוי להטיל על בא-כוח התובעת קנס בגובה של 2,000 ש"ח. בנסיבות אלו, אף שבהחלטה מיום 14.10.2020 הפחית בית הדין את הקנס שהטיל על בא כוח התובעת ל-500 ש"ח, מצאתי לנכון להורות על ביטולו.

9. אשר לחיובים שהוטלו על הנתבע. אין בידי לקבל את טענת היועץ ולפיה התשלום בסך 2,000 ש"ח שבו חויב הנתבע הושת עליו בגין הארכת הדיון שלא לצורך ומשכך מהוות "הוצאות משפט" כהגדרתן בתקנות הדיון. נימוק שכזה לא הופיע בהחלטה המקורית של בית הדין ואף לא בהחלטת בית הדין מיום 14.10.2020. מהחלטות אלו עולה, במפורש, כי התשלומים שבהם חויב הנתבע - הן התשלום בסך 2,000 ש"ח, הן התשלום בסך 5,000 ש"ח - נפסקו בשל הפרעתו למהלך הדיון ועל כן גם בהם יש לראות משום "קנס" שהוטל בהתאם לסמכותו של בית הדין לפי חוק

מניעת הפרעה. עם זאת, לא מצאתי לנכון להתערב בקנסות שהוטלו על הנתבע. עיון בהחלטות בית הדין אכן מעלה כי הקנסות הוטלו על הנתבע לאחר שזה שב והפריע לבית הדין תוך שהתבטא באופן בוטה ומבזה. הדברים מצאו ביטוי בפרוטוקול הדיון שבו צוין כי בית הדין הקפיד להזהיר את הנתבע שהוא צפוי לעונש של קנס ככל שיוסיף לנהוג בדרך שבה נהג. התנצלות הנתבע בגין התנהגותו נשקלה על ידי בית הדין בהחלטה מיום 14.10.2020 בבקשה הנוספת ואולם בית הדין לא מצא לנכון לשנות מהחלטתו מהטעם שגם הבקשה הנוספת נוסחה בלשון שאינה ראויה.בנסיבות אלו לא מצאתי לנכון להתערב בקנסות שהוטלו על הנתבע ואלו יוסיפו לעמוד בעינם.

10. סיכומי של דבר - הקנס שהוטל על בא כוח התובעת יבוטל ואילו הקנסות שהוטלו על הנתבע יעמדו בעינם.

ניתנה היום, ט' בחשוון התשפ"א (27.10.2020).

ה נ ש י א ה
